

De professionelle skal anerkende arbejdet med nærhed som ligeværdigt med den objektive tilgang, mener den svenske psykolog Alain Topor

Professionel nærhed, tak

■ AF JENS NIELSEN

– Der er al mulig grund til at lægge mærke til recovery-bevægelsen: Den er et sjældent set samarbejde mellem forskellige grupper af brugere og pårørende samt forskellige professioner. Ja, der er faktisk tale om en kulturrevolution, der gør os i stand til at tale sammen som jævnbyrdige og ligeværdige.

Sådan sagde den svenske psykolog Alain Topor, da han indledte sit indlæg på Projekt Recovery-Orienterings afsluttende konference i København. Topor er leder af, hvad der svarer til amtspsykiatrisk center i Sverige, har gennem en årrække beskæftiget sig med recovery-begrebet, og har blandt andet senest skrevet bogen „Fra patient til person“.

Og netop jævnbyrdigheden stod i centrum for hans indlæg som overvejende handlede om den professionelles rolle:

– Hvad er de professionelle rolle? Ja, den er svær, og når vi spørger brugerne, så kommer de med meget komplicerede svar. Men det er helt afgørende i arbejdet med psykisk syge, at der er en form for gensidighed. Vi må tale om en form for professionalitet, som ikke er ny og ukendt, men som på den anden side heller ikke er noget, vi går og praler af, sagde Alain Topor.

Det handler om at have en tilgang, som gør, at man for eksempel tillader sig at gøre forskel på brugerne.

– Det er uretfærdigt, kunne man sige, men det er kernen i det, man kan gøre som professionel: Som bruger føler man sig udvalgt i stedet for fravalgt. Det fører til en gensidighed, en slags venskabsagtige relationer – man bliver brugerens ven, som låner ham 100 kr., hvis han er på spanden, og som regner med at få dem igen, sagde Alain Topor.

– Men er det en ny form for professionalitet? Nej, men det er anden slags, konstaterede han.

Så fjern, så nær

Man kan illustrere forskellen på de to former for professionalitet ved at tale om behandler A, som søger distancen og forsøger at være objektiv, og behandler B, som søger nærhed.

For A vil tiden med brugeren være given og afmålt, for B vil den være til forhandling. For A vil rummet, man mødes i være bestemt, det vil være en ø – for B er det åbent, og man kan mødes, hvor det passer.

For A vil det professionelle „jeg“ være neutralt – for B vil det være tydeligt og fremstå som „et realistisk menneske“.

For A vil relationen være ensidig – for B vil den være gensidig.

– Det at være distanceret og agere inden for den form for professionalitet, det er helt ok. Men mange tror, at det er den eneste form for professionalitet. Og så går vi som behandlere rundt og har dårlig samvittighed over ikke at leve op til den objektive model, selvom vi alle arbejder med nærhedsmodellen fra tid til anden. Det er, når man tænker over det, meget sørgeligt, at der er den fejlagtige opdeling, sagde Alain Topor.

Venligst udlånt af Socialpædagogen

Artiklerne „Professionel nærhed, tak“ og „Et spørgsmål om mennesker“ på side 6 og 7 er også bragt i Socialpædagogen.